

Gyermekek a neten és digitális szülőség, 2020.

Médiahasználat és attitűdök

**10 éve tapasztaljuk
és kezeljük a netes sérelmeket.**

A kutatás

2017-ben már felmértük a 7–16 éves gyermekek médiahasználatát és szüleik ezzel kapcsolatos attitűdjeit. A friss adatfelvétel 2020 szeptemberében, októberében, novemberében és decemberében zajlott (kérdőíves, CAPI, lekérdezési idő: egy óra).

A két kutatás főbb paramétereit (mintavételezés, mintaméret, a minta összetétele) azonosak, a kérdések nem mind. Alanyai a 7–16 éves, magánháztartásban élő gyermekek és egy szülőjük, aki a médiafogyasztásukat leginkább ismeri.

Fókusz: médiaeszközökkel való ellátottság; médiahasználati szokások; a gyerekek belépése a digitális világba; hogy milyen kockázatokkal és veszélyekkel találkozhatnak; a szülők mennyiben tudnak segítséget nyújtani, szabályozni, kontrollálni.

Az interjúhelyzet

Először a szülővel készült interjú, majd a gyermekkel.

Az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően a szülő a gyermekkérdőív lekérdezéskor is jelen lehetett. Az esetek 87%-ában jelen is volt, az esetek 58%-ában végig.

Az érzékeny kérdésekhez kártyalapokat, válaszlapokat adtunk a gyerekeknek, elég volt csak a válaszok kódját, betűjelét megadniuk, vagy a kérdőívet maguk is kitölthették.

A young girl with blonde hair is wearing large, light-colored headphones and holding a pink smartphone. She is smiling and looking at the phone. The background is a white, textured fabric, possibly a blanket or a chair cover.

**Minden
még korábban
kezdődik**

Minden korábban kezdődik, még könnyebb a hozzáférés

A 7–8 évesek között közel megduplázódott a telefonnal rendelkezők aránya:

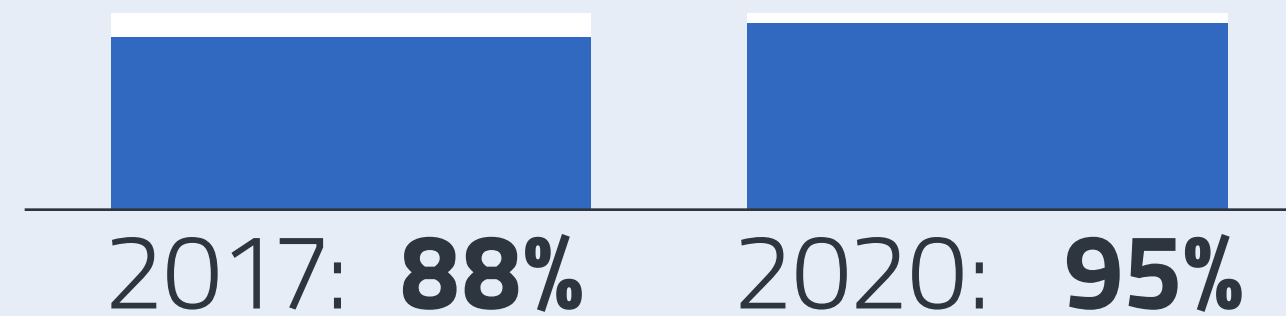
2017: **14%**

2020: **24%**

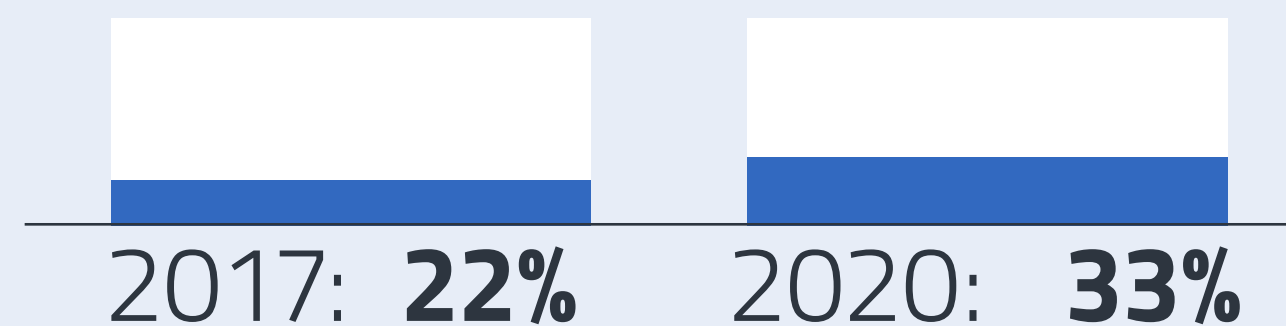
10 évesen a többségnek már van telefonja.

A saját használatú mobil:

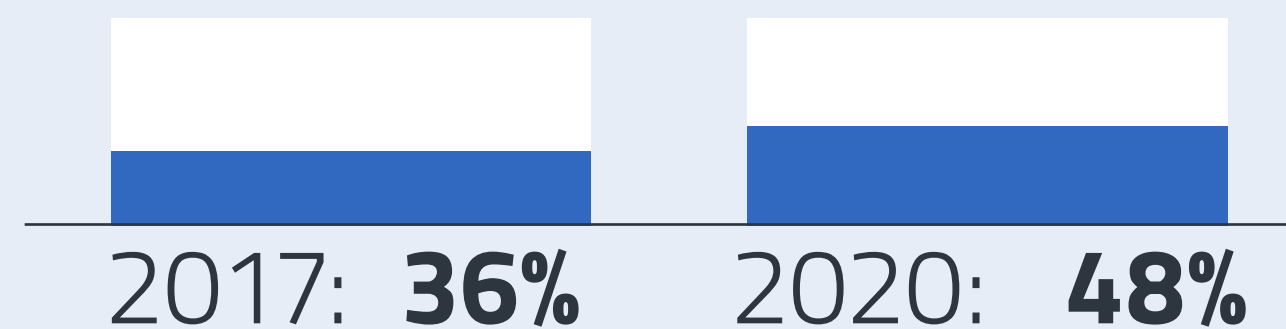
- Egyre inkább okostelefon

- Egyre inkább havidíjas

- Egyre inkább mobilnettel

Mérhetően csukódó ollók.
Az alsóbb jövedelmi csoportok is előreléptek az eszközbeszerzésben:

Laptop

2017: **39%**

2020: **53%**

Okostévé

2017: **33%**

2020: **45%**

A nethez egyáltalán nem férők aránya csökkent – főként a Covid kényszerei miatt:

2017: 3-5%

2020: 1-3%

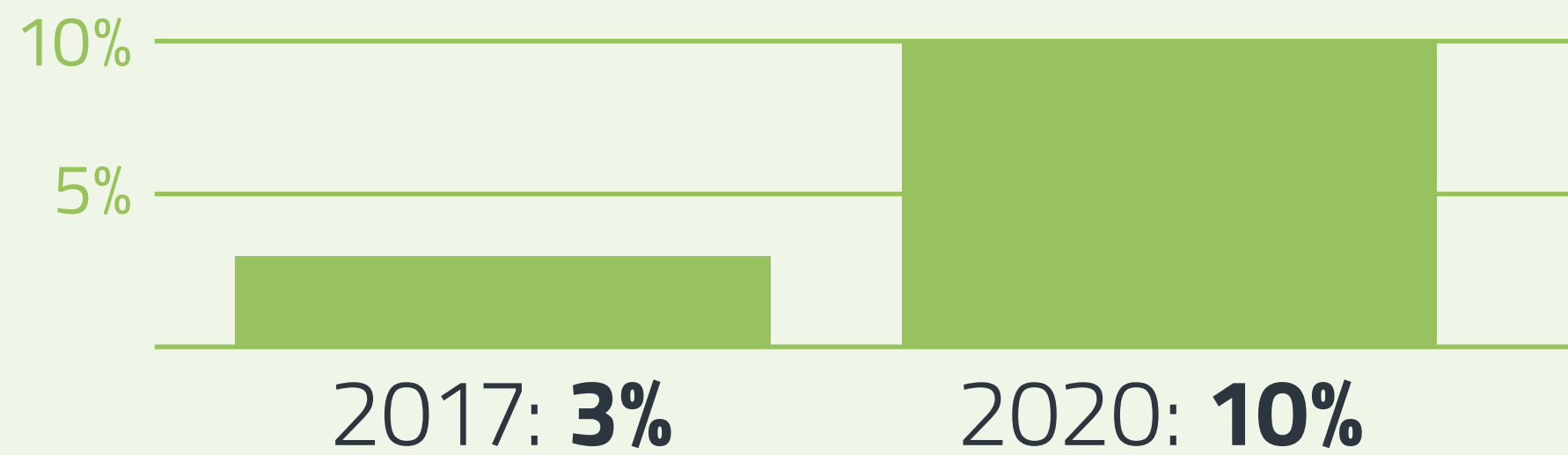
A group of five diverse children (three girls and two boys) are sitting on a white windowsill in front of a large window. They are all smiling and looking towards the camera. Each child is holding a smartphone. The child on the far left is a girl with long brown hair, wearing a white t-shirt and blue jeans. The second child is a boy with short brown hair, wearing a light blue polo shirt. The third child is a boy with short brown hair, wearing a colorful plaid shirt. The fourth child is a girl with long, curly dark hair, wearing a white long-sleeved shirt. The child on the far right is a girl with long brown hair, wearing a grey and white striped sweater. The background is a bright, sunlit window with white frames.

**Még korábban kapcsolódnak
a közösségi médiához**

Még korábban kapcsolódnak a közösségi médiához

A 7–8 évesek között megháromszorozódott a közösségi médiában jelenlévők aránya:

11 évesen a többségük már fent van.

A regisztrálás átlagos életkora fél évvel korábbra tolódott:

2017: 11,57 év

2020: 11,07 év

A közösségi médiát használók:

- 16 évesen már átlagosan három platformon vannak jelen
- 10%-uk 10–20 percenként ránéz

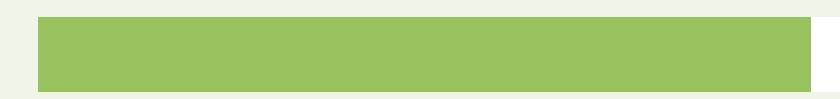
A közösségi médiában profittal rendelkezők kedvencei között is van változás:

2017: 99%

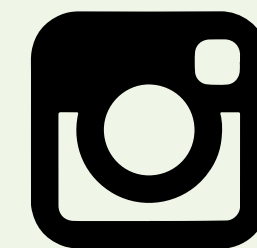
2020: 96%

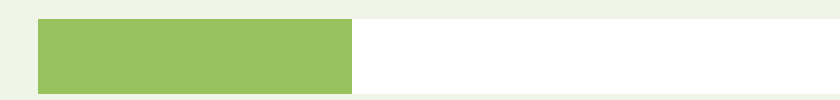
2017: 63%

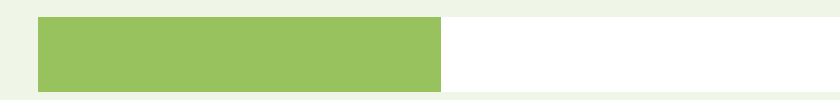
2020: 63%

2017: 39%

2020: 50%

A TikTok a 4. (48%), de napi használati gyakoriság szerint a 3. legnépszerűbb (35%) a Facebook és az Instagram mögött.

Napi szinten inkább a lányok használják, a YouTube-ot pedig a fiúk.

A közösségi médiában jelen lévő szülőknek csak a 4%-a használja.

A person wearing a dark hoodie is shown from the chest up, positioned in the center-left of the frame. The background is a vibrant blue and purple digital space filled with glowing white and cyan icons of people and groups, connected by thin white lines, suggesting a network or data flow. The overall aesthetic is futuristic and tech-oriented.

Online kockázat, ártalom, jogsértés

A tagolatlan aggodalom helyett

Fokozatok a kockázattól a jogsértésig

ONLINE ISMERKEDÉS, KAPCSOLATTARTÁS – ALAPESETEK

valaki, akit nem ismerek, az interneten kapcsolatba lépett velem, hogy legyek a barátja

valaki, akit nem ismerek, az interneten kapcsolatba lépett velem, és én visszajelöltem őt

valaki, akit személyesen ismerek (pl. egy osztálytársból) rosszindulatú vagy bántó üzenetet kaptam az interneten

valaki, akit csak az interneten keresztül ismertem, arra kért, hogy fényképet/videót küldjek magamról csak hogy megismerhessen

kihagytak vagy kizártak egy online csoportból

fényképet/videót küldtem magamról olyan valakinek, akit korábbról nem ismertem, csak hogy megismerhessen, láthassa az arcomat

valaki akivel sokat beszéltem az interneten, és akinek sok mindent megosztottam magamról, hirtelen teljesen eltűnt, elérhetetlenné vált

valaki akivel sokat beszéltem az interneten, kiderült, hogy hamis online profillal rendelkezett (pl. kiderült, hogy felnőtt)

valakitől, akit személyesen nem ismerek (egy idegentől), rosszindulatú vagy bántó üzenetet kaptam az interneten

valaki akaratom ellenére folyamatosan írogatott rám és zaklatott az interneten, annak ellenére hogy megkértem, hogy ne tegye

rólam szóló hazugságokat tartalmazó, rágalmazó üzeneteket küldtek körbe az interneten úgy, hogy azt más is láthatta

megfenyegettek az interneten azzal, hogy egy általam titkolt dolgot körbe fognak küldeni mindenkinek

1. fázis

ONLINE KOCKÁZAT
(RISK)

2. fázis

ONLINE ÁRTALOM
(HARM)

3. fázis

ONLINE JOGSÉRTÉS
(INFRINGEMENT)

psyma

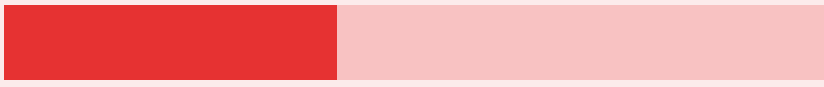

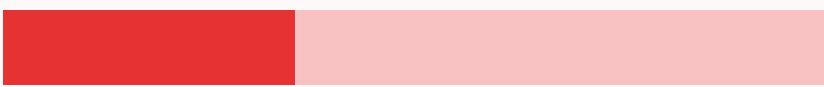

ÉVE INTERNET
HOTLINE
A NETES SÉRELMEK ELLEN

NMH
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Adatvédelem, sharenting

Amit megosztanak magukról

A közösségi médiában profillal rendelkezők kevesebb személyes adatot adnak meg magukról.

Fénykép magáról	2017: 66%	
	2020: 58%	
E-mail-címe	2017: 40%	
	2020: 25%	
Iskolája neve	2017: 35%	
	2020: 25%	
Telefon-száma	2017: 8%	
	2020: 5%	

Negyedüknek nyilvános a közösségimédia-adatlapja.

A szülei harmadának nyilvános a közösségimédia-adatlapja.

Amit a szülei osztanak meg róluk

A szülők 56%-a posztol a gyerekekről a közösségi médiában, 23%-uk gyakran (legalább havonta).

Az esetek

- **40%**-ában bárki számára láthatóan
- Több mint **2/3-uk** megbeszéli a gyerekekkel, vagy engedélyt kér
- Csak **4%** tapasztalt negatív következményeket
- De **23%** számít ilyesmire a jövőben

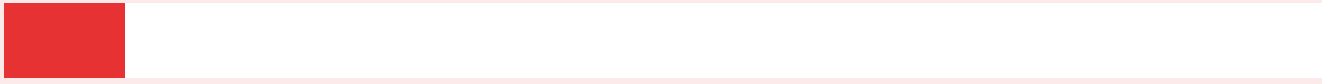

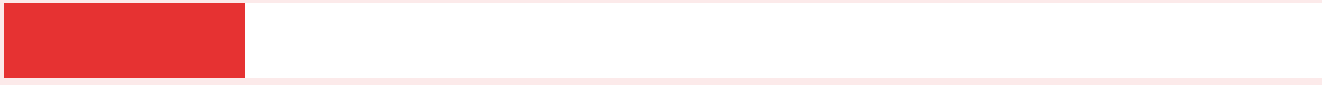
Online ismerkedés

Idegen/ismerős, képet kér/küld, zaklat/fenyeget

Ismeretlen kapcsolatba lép a gyerekekkel, bejelöli, hogy legyenek barátok.

A 11–16 évesek körében a duplájára nőtt:

2017: **9%**

2020: **18%**

- **Minden 10.** gyermek visszajelöli az őt bejelölő idegent. Kevésbé, ha otthon vannak előzetes szabályok.
- A 13–14 évesek **negyede**, a 15–16 évesek **közel harmada** tart kapcsolatot soha nem látott „ismerősökkel”.

Szexting

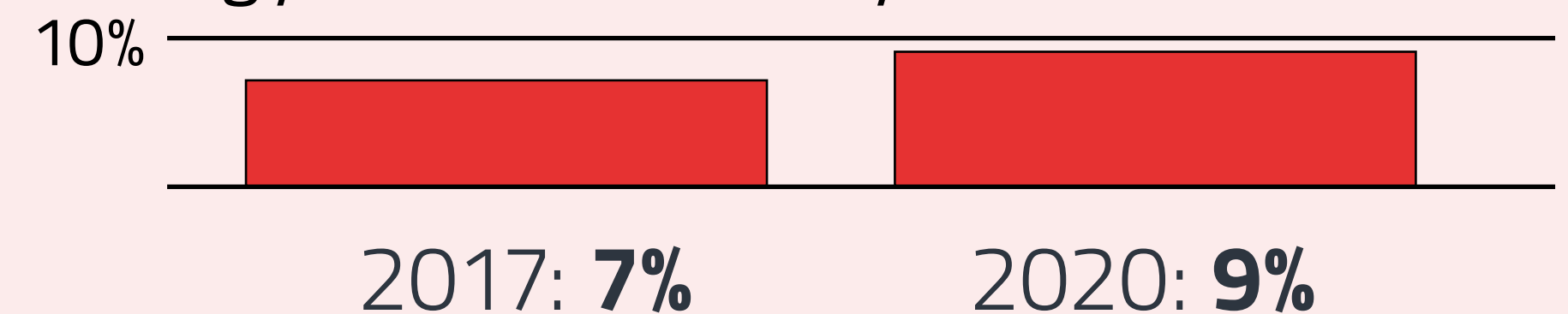
- Háromszor gyakrabban éri a 11–16 éves lányokat, mint a fiúkat.
- A 15 évesek **11%**-a számol be kérésről, **6%**-uk küldésről, **4%**-uk visszaélésről.
- A szakgimnazisták és szakközépiskolások gyakrabban szembesülnek vele: **13% v 8%**.

Az ismeretlenek által megkeresett gyerekek fele szembesül online ártalommal

20–25%-uk jogsértéssel.

Zaklatás: online bántás a kortársi közösségben

A netező gyerekek között enyhén emelkedett:

Az életkorral együtt növekszik az aránya:

Kivel csetel a gyerekek?

Anonim cset:

a gyerekek negyede használja

(11 évesek 23%-a, 15 évesek 48%-a)

Online játékhoz tartozó cset:

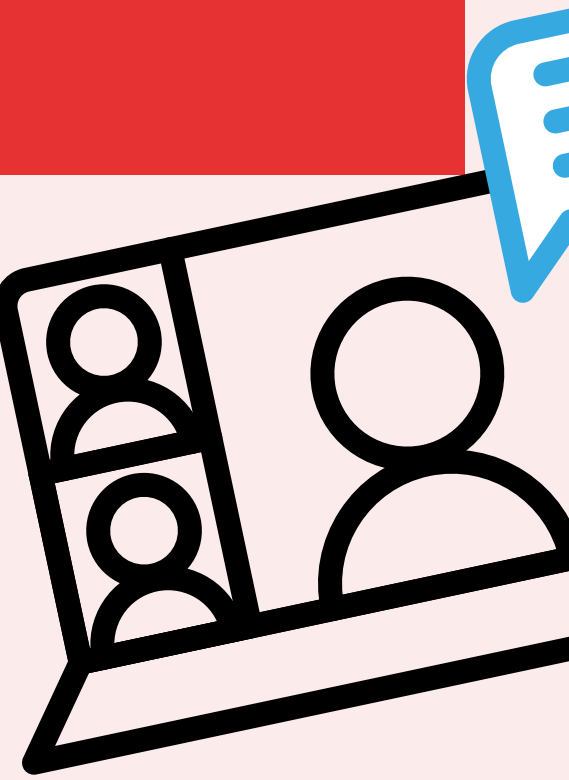
a gyerekek 40%-a használja

(9 évesek negyede, 14 évesek 64%-a)

Erőszak, pornográfia, gyűlöletkeltés

Káros tartalmak: erőszak, pornográfia, gyűlöletkeltés

A leggyakoribb online kockázat (a szexting mellett).

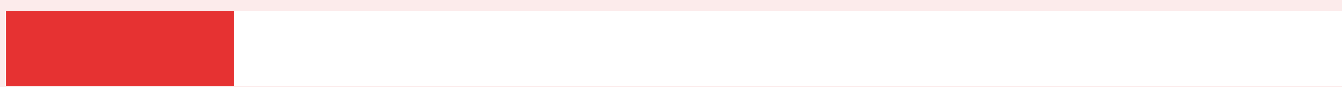
Gyűlöletkeltés, uszítás

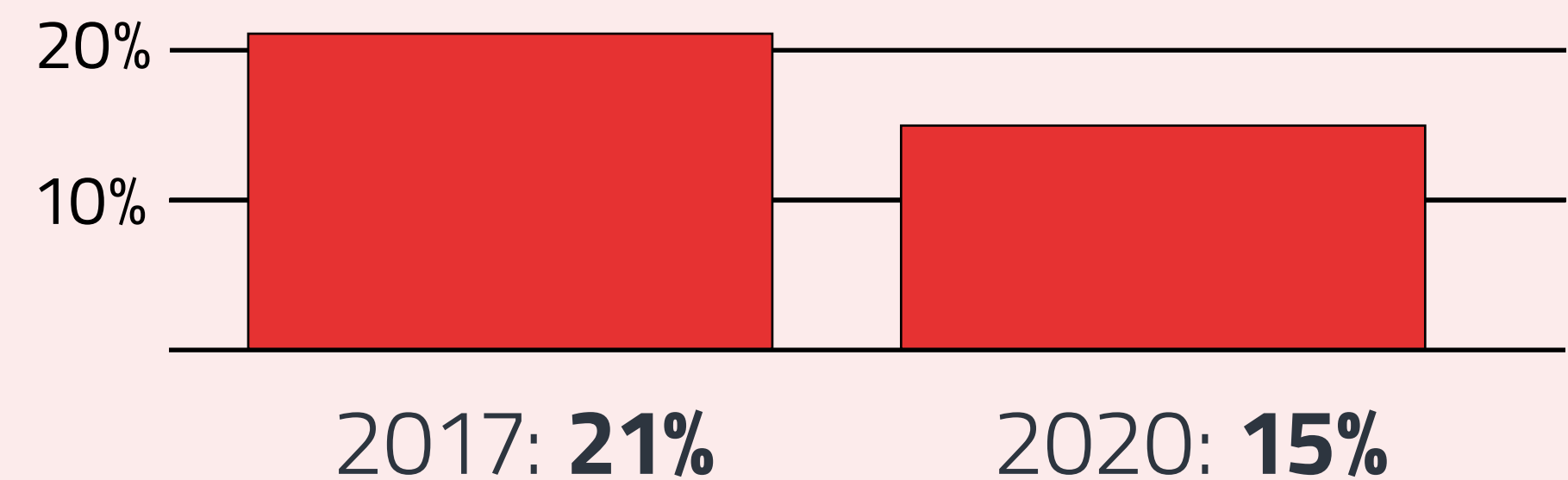
Többet tapasztalnak belőle:

Kevesebbet látnak a gyerekek, mint korábban:

▪ Az idősebb netező gyerekek

16 évesek: **42%**

11 évesek: **17%**

▪ A fiúk

fiúk: **35%**

lányok: **26%**

▪ A szakképzésben tanulók

szakgimnázium: **43%**

gimnázium: **38%**

**Szülői
stratégiák
az ártalmak
megelőzésében**

Szülői stratégiák, stílusok

KORLÁTOZÁS/TILTÁS

- Időbeli korlátok meghatározása
- Tartalmak előzetes jóváhagyása
- Erőszakos tartalmak tiltása
- Szexuális tartalmak tiltása
- Személyes felügyelet
- Az idegenekkel való kapcsolat tiltása
- A személyes információk megadásának tiltása

AKTÍV MEDIÁCIÓ

- Közös internetezés
- Előzetes megbeszélés annak, hogy mit néz, mit csinál
- Beszélgetés arról, hogy mit néz, mit csinál
- Beszélgetés a kockázatokról, ártalmas online tevékenységekről

ELLENŐRZÉS

- A gyerek folyamatos szemmel tartása internetezés közben
- Utólagos ellenőrzése annak, hogy milyen oldalakat látogatott, tartalmakat töltött le, telepített stb.
- A gyerek által látogatott közösségi oldalak ellenőrzése

TECHNIKAI KORLÁTOZÁS

- Tartalomszűrő szoftver telepítése
- Szoftveres időszabályozás
- A keresőszoftverek korlátozása

És a passzívak

Kicsit jobban aggódnak, de nem tesznek többet

Szabályok, ellenőrzés, technikai korlátozás

A rendszeresen netező gyerekek szüleinek:

- **94%**-a bízik abban, hogy a gyerek biztonságosan használja a netet
- De csak **85%** érzi saját magát biztonságban

A szülők fele inkább aggódik egyes problémák miatt

- Leginkább a zaklatás lehetősége miatt: **62%**

Előzetes szabályok

A netező gyerekek családjainak **2/3-ában** vannak előzetes szabályok

- A gyerek 11 éves koráig **80%** körül jellemző

Ellenőrzés

A családok **2/3-a** ellenőriz is utólag (megbeszél)

- A gyerek 11 éves koráig **80%** körül jellemző

Még gyorsabban vonul vissza, mint az előzetes szabályok

Technikai korlátozás

Még a 7 éves netezőknak is csak kevesebb mint a felét korlátozzák

- Leginkább emelt díjas hívások és SMS-ek szűrése: **22%**
- Felnőtt tartalmak korlátozása: **15%**

Minden szülői odafigyelés csökkenti a kockázatokat

A netező gyerekek szüleinek több mint a fele a gyerek 11 éves koráig **aktív mediáló** vagy **all-rounder**.

Harmaduk **passzív**

A gyerek 12–16 éves kora között nagy léptékkal **75%-ra** nő a passzívak aránya.

- Minél alacsonyabb iskolai végzettségű a szülő, annál inkább passzív: **alapfok: 55%, diploma: 38%**
- A lakóhely nincs rá hatással: **Budapest 47%, község 44%**

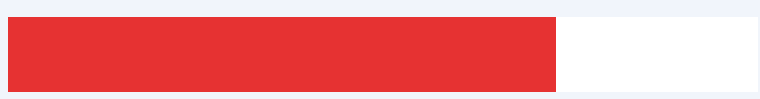
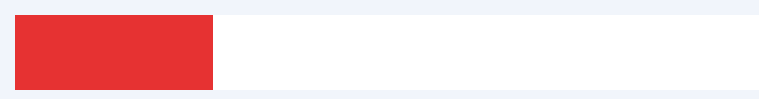
A szülői stratégiák hatnak az online ismerkedéshez, kapcsolattartáshoz kapcsolódó veszélyek előfordulására.

- Az aktívabb stratégiát alkalmazó családoknál jóval ritkább

Abban az esetben, ha egy ismeretlen megkeres a közösségi oldaladon, akit személyesen még sohasem láttál, akivel még sohasem találkoztál, mit szoktál tenni?

Ha a szülő stratégiája passzív Ha a szülő stratégiája nem passzív

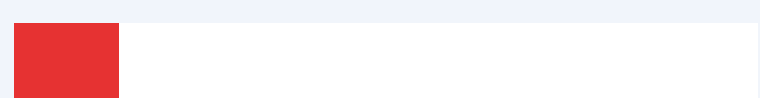

elfogadod a megkeresést, és visszajelölsz

73,3% 26,7%

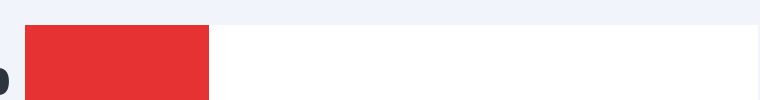

megbeszéled a szüleiddel, hogy visszajelölheted-e

14,8% 85,2%

megbeszéled a barátaiddal, hogy visszajelöljed-e

14,3% 85,7%

egyből el szoktad utasítani az ismeretlenek megkeresését

25,4% 74,6%

gyerekaneten.hu

INTERNET
HOTLINE

nmhh.hu/internethotline

psyma

10 ÉVE INTERNET
HOTLINE
A NETES SÉRELMEK ELLEN

NMHH
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság